

Κείμενα Παιδείας

Αρ. 4 (2022)

Ο θεσμός της Αυτοαξιολόγησης στο ελληνικό σχολείο: Επισκόπηση και εξέλιξη

ΒΑΓΙΑ ΖΗΚΑ

doi: [10.12681/keimena-paideias.30300](https://doi.org/10.12681/keimena-paideias.30300)

Βιβλιογραφική αναφορά:

ΖΗΚΑ Β. (2022). Ο θεσμός της Αυτοαξιολόγησης στο ελληνικό σχολείο: Επισκόπηση και εξέλιξη. *Κείμενα Παιδείας*, (4). <https://doi.org/10.12681/keimena-paideias.30300>

Ο θεσμός της Αυτοαξιολόγησης στο ελληνικό σχολείο: Επισκόπηση και εξέλιξη

Βάγια Ζήκα

*Μεταπτυχιακή φοιτήτρια Π.Μ.Σ. Στελέχη Εκπαίδευσης στις Επιστήμες της Αγωγής
ΠΤΔΕ ΔΠΘ (Αλεξανδρούπολη)*

vagizika1@eled.duth.gr- yuliezik@gmail.com

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η αυτοαξιολόγηση είναι μια αυτονόητη διαδικασία για κάθε οργανισμό. Σε επίπεδο εκπαιδευτικού συστήματος διασφαλίζει την ποιότητα του παρεχόμενου εκπαιδευτικού έργου, καθώς περιλαμβάνει προγραμματισμό, αποτίμηση και προτάσεις βελτίωσής του. Προκύπτουν ζητήματα σχετικά με το ποιος αξιολογεί ποιον, με ποιον τρόπο και για ποιον σκοπό. Σε χώρες όπως η Ελλάδα, στις οποίες δεν υπάρχει γενικότερα κουλτούρα αξιολόγησης σημειώνονται αρκετές διαφοροποιήσεις και παλινδρομήσεις σε σύγκριση με άλλες χώρες. Στην Ελλάδα η αυτοαξιολόγηση εμφανίζεται σε ημιτυπικό πλαίσιο αλλά και στη νομοθεσία κυρίως μετά τη δεκαετία του '90, με πιο συστηματική προσπάθεια αυτή του 2013 (Αξιολόγηση Εκπαιδευτικού Έργου). Αυτή τη στιγμή εφαρμόζεται για πρώτη φορά το πλαίσιο του Ν. 4692/2020.

Λέξεις κλειδιά: αυτοαξιολόγηση, εκπαιδευτικό έργο, νομοθεσία

ABSTRACT

Self evaluation is supposed to be a self-evident procedure for every organization. It secures the quality of the educational results, since it includes planning, evaluation and improvement suggestions. There are issues regarding who evaluates whom, how this is done and what for. In countries like Greece there is no evaluation culture and that may result to some differentiations and regressions in comparison to other countries. In Greece self-evaluation has been implemented in an informal context, but there is also considerable legislation after the '90s. The Evaluation of Educational Work (2013) has been the most systematic implementation of self-evaluation. The newest legislation (4692/2020) is being implemented this year for the first time.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Παντού στην κοινωνία μας φαίνεται σαν να προβάλλει επιτακτικό το αίτημα για «αξιολόγηση» των παραγόντων που εμπλέκονται στην εκπαιδευτική διαδικασία. Η αποτίμηση οποιασδήποτε δράσης σχετίζεται με την εκπαίδευση αποτελεί ζήτημα μείζονος σημασίας, καθώς κρίνεται η αποτελεσματικότητα του σχολείου ως «οργανισμού που μαθαίνει», της δουλειάς των εκπαιδευτικών, των υλικών και των πόρων που έχουν στη διάθεσή τους. Με ποιον τρόπο μπορεί να γίνει αυτή η αποτίμηση, με ποιον σκοπό και κυρίως από ποιον αποτελεί αντικείμενο της παρούσας εργασίας. Θα μας απασχολήσει ωστόσο κυρίως η διαδικασία της «αυτοαξιολόγησης» ή «εσωτερικής» αξιολόγησης σε διάκριση από την «εξωτερική» αξιολόγηση», η

έννοια της «αξιολόγησης εκπαιδευτικού έργου» και ποιο ακριβώς μπορεί να είναι αυτό το έργο, σε μια απόπειρα προσδιορισμού της εφαρμογής της αυτοαξιολόγησης στην Ελλάδα μέσω επισκόπησης της σχετικής νομοθεσίας από τη δεκαετία κυρίως του '90 έως και σήμερα.

ΕΝΝΟΙΟΛΟΓΙΚΗ ΑΠΟΣΑΦΗΝΙΣΗ

Μια πολύ δημοφιλής φράση του MacBeath (καθηγητή του Πανεπιστημίου του Cambridge και θεωρούμενου ως «πατριάρχη» της αυτοαξιολόγησης) είναι η εξής: *«Τα σχολεία πρέπει να μιλήσουν για τη δουλειά τους και να βρουν μια συναρπαστική γλώσσα για να διηγηθούν την ιστορία τους»* (MacBeath et al., 2005: 29). Αυτή είναι η ουσία της αυτοαξιολόγησης πέρα από ποσοτικούς δείκτες και, ενδεχομένως, περιττή γραφειοκρατία. Η ανάγκη για αυτοαξιολόγηση είναι περίπου αυτονόητη: κάθε «οργανισμός», ανεξάρτητα από το είδος ή τη λειτουργία του οφείλει να διενεργεί ένα είδος αναστοχασμού, προκειμένου να εντοπίζει τι λειτούργησε σωστά και τι όχι σε μια περίοδο αναφοράς, ώστε να προβεί στις απαραίτητες διορθωτικές κινήσεις. Η έννοια της αυτοαξιολόγησης συνδέεται βεβαίως και με άλλες έννοιες, όπως είναι η αυτονομία της σχολικής μονάδας, η αποτελεσματικότητά της αλλά και η ανάγκη για «κοινωνική λογοδοσία». Πρόκειται για διαδικασία άμεσα σχετιζόμενη με την Ποιότητα της παρεχόμενης εκπαίδευσης.

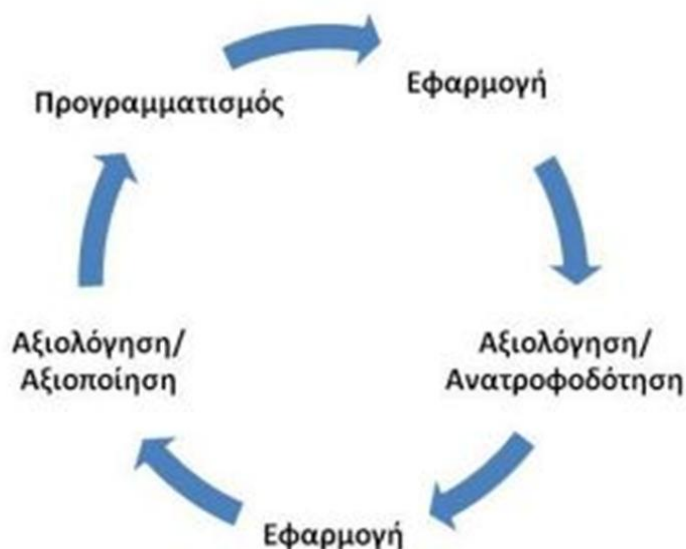
Η αξιολόγηση αποτελεί υπερώνη έννοια σε σχέση με την αυτοαξιολόγηση. Σύμφωνα με τον Κασσωτάκη ορίζεται ως *«Η απόδοση ορισμένης αξίας σε πρόσωπα, αντικείμενα, πράγματα, καταστάσεις ή γεγονότα, με βάση συγκεκριμένα κριτήρια και κατάλληλη μέθοδο αποτίμησης»* (Κασσωτάκης, 2013: 15). Ήδη διαφαίνεται ένα παιχνίδι με τις λέξεις, το οποίο, όπως θα δειχθεί και παρακάτω, έχει τη σημασία του. «Αξιολόγηση», «Απόδοση αξίας», «Αποτίμηση». Τι αξιολογείται, από ποιον αξιολογείται, πού εστιάζει και σε τι αποσκοπεί στον χώρο της εκπαίδευσης; Με βάση τα παραπάνω ζητήματα γίνονται οι ανάλογες διακρίσεις:

Α) Η εξωτερική αξιολόγηση: πραγματοποιείται από φορείς εκτός σχολικής μονάδας είτε από πρόσωπο που δεν ανήκει στο εκπαιδευτικό προσωπικό του σχολείου είτε από επαγγελματίες αξιολογητές ή επιθεωρητές είτε από ανεξάρτητο σύμβουλο ή εταιρεία αξιολόγησης (Nevo, 2001: 95). Μοιάζει πολύ με την «επιθεώρηση» ή τον «έλεγχο» (αγγλικά: inspection) τον οποίο υφίσταντο παλαιότερα σχολεία και εκπαιδευτικοί από τους περίφημους επιθεωρητές (θεσμός που καταργήθηκε με τον Ν. 1304/82 και αντικαταστάθηκε από τον, πολύ πιο προσφιλή στον εκπαιδευτικό κλάδο, θεσμό του Σχολικού Συμβούλου). Πρόκειται για αξιολόγηση που εστιάζει στο άτομο και στα εκπαιδευτικά αποτελέσματα (Janssens, 2008: 16) με έναν μάλλον ποσοτικό και αντικειμενικά «μετρήσιμο» τρόπο (με κλίμακες δηλαδή αξιολόγησης και βαθμολογικό προσδιορισμό). Αρκετοί θεωρούν ότι τελικά αποσκοπεί στον έλεγχο των εκπαιδευτικών και των σχολικών μονάδων και όχι στη βελτίωση της ποιότητας της εκπαίδευσης και της Παιδείας ως μορφωτικού αγαθού (*«Ο λόγος ύπαρξης της εξωτερικής αξιολόγησης είναι ότι επιτρέπει στην κεντρική εξουσία να ελέγχει και να καθοδηγεί τα σχολεία»* MacBeath et al. (2005: 153). Το βέβαιο είναι ότι έχει αυστηρά ιεραρχικό χαρακτήρα, είναι «από πάνω προς

τα κάτω» και οι προϊστάμενοι αξιολογούν τους υφισταμένους σε ένα πλαίσιο στο οποίο όλοι αξιολογούνται.

Β) Η εσωτερική αξιολόγηση/ αυτοαξιολόγηση/ αξιολόγηση εκπαιδευτικού έργου: πραγματοποιείται από φορείς της σχολικής κοινότητας και μπορεί να είναι και αυτή είτε ιεραρχική (αν υλοποιείται μόνο από τον Διευθυντή της σχολικής μονάδας ή μια και μόνο ομάδα εκπαιδευτικών) είτε συμμετοχική/ συλλογική, όταν συμμετέχει όλος ο Σύλλογος Διδασκόντων. Στην πρώτη περίπτωση διατηρείται το στοιχείο του «ελέγχου» της τήρησης της νομιμότητας. Θεωρείται ότι αυτό το είδος αυτοαξιολόγησης χαρακτηρίζει περισσότερο τα συγκεντρωτικά εκπαιδευτικά συστήματα. Από την άλλη πλευρά η συλλογική αυτοαξιολόγηση εστιάζει περισσότερο στην ποιότητα του παραγόμενου έργου και είναι στοιχείο των αποκεντρωτικών εκπαιδευτικών συστημάτων (Μαντάς κ. ά., 2009: 201-202). Υπάρχουν διάφοροι ορισμοί και για το ίδιο το εκπαιδευτικό έργο. Για άλλους σημασία έχει όχι μόνο το αποτέλεσμα αλλά και η παιδαγωγική αλληλεπίδραση (Γκότοβος, 1986), ενώ άλλοι εστιάζουν σε όλο το εκπαιδευτικό σύστημα και την πλήρωση των στόχων του (Κασσωτάκης, 1992). Πώς θα αξιολογηθεί το εκπαιδευτικό έργο; Από την ιστοσελίδα της ΑΕΕ: *Η Αξιολόγηση του Εκπαιδευτικού Έργου (ΑΕΕ) στη σχολική μονάδα αποτελεί μια συνεχή δυναμική διαδικασία αυτοαξιολόγησης ενσωματωμένη στη λειτουργία του σχολείου. Η διαδικασία αυτή περιλαμβάνει την αποτίμηση της υπάρχουσας κατάστασης στο σχολείο, και συνδέεται με τον γενικότερο εκπαιδευτικό σχεδιασμό και την ανάπτυξη ειδικών Σχεδίων Δράσης με σκοπό τη βελτίωση της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου στους τομείς που επιλέγει κάθε σχολείο ανάλογα με τις ιδιαιτερότητές του* (<http://aee.iep.edu.gr/>).

Οι διαδικασίες της Αυτοαξιολόγησης θυμίζουν κατά πολύ τον κύκλο της ποιότητας του Deming: από τον σχεδιασμό και την πρώτη εφαρμογή προχωρούμε στα μετρήσιμα αποτελέσματα και τις διορθωτικές κινήσεις, μόνο που στην αυτοαξιολόγηση γίνεται μετά την πρώτη αξιολόγηση ξανά εφαρμογή, ξανά αξιολόγηση και αναθεωρείται τελικά και ο αρχικός προγραμματισμός σε έναν τέλειο κύκλο (<http://aee.iep.edu.gr/about/intro> βλ. και Deming, 1986).

Σχήμα 1: Ο κύκλος της αυτοαξιολόγησης της σχολικής μονάδας (<http://aee.iep.edu.gr>)

Σχήμα 2: ο κύκλος της ποιότητας του Deming (<https://e-journal.gr>)

Τα τελευταία όμως χρόνια η αυτοαξιολόγηση διεθνώς φαίνεται ότι κινείται σε δύο κύκλους: ο ένας είναι ο κύκλος της ετήσιας λειτουργίας της σχολικής μονάδας και ο άλλος ο κύκλος των Σχεδίων Δράσης (Πασιάς, Λάμνιας, Ματθαίου κ.ά. 2012: 16).

Σχήμα 3: οι δύο κύκλοι της αυτοαξιολόγησης (<http://aee.iep.edu.gr>)

Η ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΑΥΤΟΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΤΗΣ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΜΟΝΑΔΑΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Α. Ημιτυπικό πλαίσιο

Από τα τέλη της δεκαετίας του '90 έγιναν διάφορες απόπειρες εφαρμογής της αυτοαξιολόγησης μέσω μελετών και ερευνητικών προγραμμάτων. Αναφέρουμε λοιπόν συνοπτικά τα προγράμματα (Λιάκου, 2013: 62-64):

«Εσωτερική Αξιολόγηση και Προγραμματισμός του Εκπαιδευτικού Έργου στη Σχολική Μονάδα» (Ιωσήφ Σολομών-1997-1999): υλοποιήθηκε στα Σχολεία Εφαρμογής Πειραματικών Προγραμμάτων Εκπαίδευσης (Σ.Ε.Π.Π.Ε.), σε 8 σχολικές μονάδες. Ο Σολομών έδωσε βάση στα εξωτερικά δεδομένα, όπως φτάνουν στη σχολική μονάδα, στα μαθησιακά αποτελέσματα, αλλά και στις ενδοσχολικές διαδικασίες.

«Αξιολόγηση της Ποιότητας του Εκπαιδευτικού Έργου στη Σχολική Μονάδα» (MacBeath: Socrates-1997). Το πρόγραμμα εφαρμόστηκε στην Ελλάδα σε 5 σχολικές μονάδες Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Εστίασε στα μαθησιακά αποτελέσματα, συμπεριλαμβάνοντας όμως σε αυτά και την προσωπική και κοινωνική ανάπτυξη και όχι μόνο τη βαθμολογία.

Bridges across Boundaries (1998) με επιστημονικό υπεύθυνο και πάλι τον MacBeath. Συμμετείχαν εκτός από την Ελλάδα η Τσεχία, η Σλοβακία, η Ουγγαρία, η Πορτογαλία, η Πολωνία και η Ελβετία.

Carpe vitam. Leadership for learning (MacBeath: 2002- 2006) με υπεύθυνο για την Ελλάδα τον Γεώργιο Μπαγάκη. Συμμετείχαν: Αγγλία, Αυστραλία, Αυστρία, Δανία, Ελλάδα, Η.Π.Α., Νορβηγία. Εδώ το ενδιαφέρον εστιάστηκε στην ηγεσία και στη λειτουργία των ομάδων του σχολείου.

Β. Επισκόπηση Νομοθεσίας

Α. Έως το 2010

Παρόλο που ουσιαστικά η αυτοαξιολόγηση έγινε θεσμός με τις διαδικασίες της ΑΕΕ το 2013 υπήρχαν και σε προηγούμενα νομοθετήματα κάποιες σχετικές αναφορές, οι οποίες όμως δεν πήραν οργανωμένη μορφή. Ακολουθεί σχετική επισκόπηση της νομοθεσίας (διευκρινίζουμε ότι εφαρμόστηκε political discourse analysis και ελήφθησαν υπόψη τα πλαίσια που προτείνονται από τη βιβλιογραφία: Ball, 1992; Gale, 1994):

Ν. 1304/82: Ο Σχ. Σύμβουλος θεωρητικά μετέχει στην αξιολόγηση του διδακτικού προσωπικού, χωρίς να διευκρινίζεται ο τρόπος, τα μέσα κ.λπ. (προβλεπόταν ότι θα το καθόριζε Προεδρικό διάταγμα) δίνεται ωστόσο έμφαση στη συνεργασία και την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών. Ο όρος εκπαιδευτικό έργο δεν αναφέρεται, η προσέγγιση ωστόσο δεν θυμίζει «έλεγχο» ή «επιθεώρηση».

Ν. 1566/ 85 (άρθρο 11, Β'2 και άρθρο 16, 3): στον θεμελιώδη νόμο της ελληνικής εκπαίδευσης έως και σήμερα ρυθμίζονται ζητήματα προαγωγής κυρίως των υποψήφιων Διευθυντών, των οποίων το εκπαιδευτικό έργο κρίνεται από Περιφερειακό συμβούλιο και προάγονται με Απόφαση Νομάρχη.

ΠΔ 320/ 1993 (επί Υπουργίας Γ. Σουφλιά): η πρώτη «σοβαρή» προσπάθεια εφαρμογής της αυτοαξιολόγησης. Ο Σύλλογος Διδασκόντων σε συνεργασία με τον

Σχολικό Σύμβουλο αλλά και με τη βοήθεια και του Συλλόγου Γονέων αξιολογούν το εκπαιδευτικό έργο της σχολικής μονάδας (με εκθέσεις προγραμματισμού και αποτίμησης που υποβάλλονται ιεραρχικά με τελικό αποδέκτη το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο), ενώ το έργο του εκπαιδευτικού το αξιολογούν ο Σχ. Σύμβουλος και ο Διευθυντής της σχολικής μονάδας (με εκθέσεις αξιολόγησης). Παράλληλα αξιολογείται γενικά η απόδοση του εκπαιδευτικού συστήματος σε περιφερειακό και εθνικό επίπεδο. Στόχος εδώ είναι μέσω της ανάλυσης των αποτελεσμάτων η διαρκής βελτίωση της παρεχόμενης εκπαίδευσης αλλά και «η αυτογνωσία και η επιστημονική συγκρότηση» των εκπαιδευτικών.

Ν. 2525/ 97 (επί Υπουργίας Γ. Αρσένη): ο νόμος «Αρσένη» αποτελεί μια πολύ ειδική και ιδιαίτερη περίπτωση. Στην πραγματικότητα πρόκειται για ένα σύστημα αξιολόγησης στο οποίο αξιολογούνται οι πάντες: Εκπαιδευτικοί, Διευθυντές, Προϊστάμενοι, Σχ. Σύμβουλοι. Ιδρύεται μάλιστα και Σώμα Μονίμων Αξιολογητών και γίνεται αναφορά και σε μια Επιτροπή Αξιολόγησης Σχολικής Μονάδας, η οποία λειτουργεί σε ανώτατο επίπεδο. Γίνεται λόγος για το εκπαιδευτικό έργο το οποίο όμως νοείται ως «*Η επάρκεια των εκπαιδευτικών, η απόδοση των σχολικών μονάδων, η αποτελεσματικότητα του συστήματος*», σε μια πιο ιεραρχική και «σκληρή» εκδοχή του νόμου Σουφλιά. Οι ιεραρχικά προϊστάμενοι οφείλουν να υποβάλλουν αξιολογικές εκθέσεις, ενώ στόχος και πάλι είναι «*η Αποτίμηση της ποιότητας της παρεχόμενης εκπαίδευσης και του βαθμού υλοποίησης των σκοπών και των στόχων της*».

ΥΑ Δ2/1938/26-2-1998: εδώ τα πράγματα φαίνεται ότι προχωρούν προς μια πιο «ποιοτική» κατεύθυνση (ίσως και μετά τις αντιδράσεις και εντάσεις που προκάλεσε ο νόμος Αρσένη) και γίνεται λόγος για Αυτοαξιολόγηση. Πρόκειται όμως για το ιεραρχικό μοντέλο αυτοαξιολόγησης στο οποίο αναφερθήκαμε παραπάνω: πενταμελής επιτροπή εκπαιδευτικών από τον Σύλλογο Διδασκόντων, υποβάλλει την έκθεση στον Διευθυντή και ακολουθεί ιεραρχική αποστολή της στους άμεσους προϊσταμένους κ.λπ. Αυτό που αξιολογείται είναι το εκπαιδευτικό έργο και οι εκπαιδευτικοί. Είναι αξιοσημείωτο ότι στην Υπουργική απόφαση αναφέρεται ως σκοπός «*η βελτίωση και η ποιοτική αναβάθμιση όλων των συντελεστών της εκπαιδευτικής διαδικασίας (διδασκτική πρακτική, ανάπτυξη σχολικής ζωής, επιτάχυνση της υλοποίησης του εκπαιδευτικού προγράμματος, άμβλυνση των ανισοτήτων λειτουργίας μεταξύ των διαφόρων σχολικών μονάδων, μείωση της γραφειοκρατικής διαδικασίας, ταχύτερη μετάδοση των πληροφοριών, αρτιότερη διοίκηση και λειτουργία των σχολικών μονάδων)...*», ενώ παρακάτω γίνεται λόγος για «*άμβλυνση των κοινωνικών ανισοτήτων*» και «*ισότιμη πρόσβαση στην εκπαίδευση*».

Ν. 2986/2002: ο Σύλλογος Διδασκόντων αξιολογεί το εκπαιδευτικό έργο της σχολικής μονάδας με εκθέσεις Αυτοαξιολόγησης οι οποίες προωθούνται ιεραρχικά στα ΠΕΚΕΣΕΣ (Περιφερειακά Κέντρα Στήριξης του Εκπαιδευτικού Σχεδιασμού), στο ΚΕΕ (Κέντρο Εκπαιδευτικής Έρευνας) και στο Παιδαγωγικό Ινστιτούτο. Σκοπός και εδώ είναι «*η βελτίωση και η ποιοτική αναβάθμιση όλων των συντελεστών της εκπαιδευτικής διαδικασίας και η συνεχής βελτίωση της παιδαγωγικής επικοινωνίας και της σχέσης με τους μαθητές*».

Β. Από το 2010 και έως το 2016

Γ1/37100/31-3-2010 (επί Υπουργίας Α. Διαμαντοπούλου): στο «Νέο σχολείο» η Αυτοαξιολόγηση της Σχ. Μονάδας γίνεται σε στενή συνεργασία με τους Σχ. Συμβούλους. Αποτιμάται το εκπαιδευτικό έργο και δρομολογούνται διαδικασίες προγραμματισμού. Για πρώτη φορά η Αυτοαξιολόγηση γίνεται και με Σχέδια δράσης, με σκοπό *«να αναδείξει τη σχολική μονάδα ως βασικό φορέα προγραμματισμού και υλοποίησης του εκπαιδευτικού έργου και να βελτιώσει την ποιότητα της παρεχόμενης εκπαίδευσης»*.

Γ1/50313/5-5-2010: συμπληρώνεται ως σκοπός της αυτοαξιολόγησης *«η αλλαγή της κουλτούρας των σχολείων, η ανατροφοδότηση του εκπαιδευτικού έργου» και «η αναβάθμιση της εκπαίδευσης και των εκπαιδευτικών»*.

Ν. 3848/2010: ο Σύλλογος Διδασκόντων σε συνεργασία με τους μαθητές και τον Σύλλογο Γονέων υποβάλλει Πρόγραμμα δράσης, προκειμένου να αξιολογήσει τη δράση της σχολικής μονάδας και να την υποβάλει στον Σχ. σύμβουλο. Αυτό το Πρόγραμμα Δράσης δημοσιεύεται στη σχολική ιστοσελίδα και ακολούθως υποβάλλεται ιεραρχικά και πάλι στη Διεύθυνση Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης και στο ΚΕΕ.

Γ1/30972/15-5-2013 (επί Υπουργίας Αρβανιτόπουλου): ανακοινώνεται η Αξιολόγηση του Εκπαιδευτικού Έργου της Σχολικής Μονάδας (ΑΕΕ), η πιο σοβαρή προσπάθεια εφαρμογής της Αυτοαξιολόγησης στη χώρα μας. Είχε προηγηθεί (από 08-06-2010 μέχρι 31-12-2012) η Πιλοτική εφαρμογή της διαδικασίας Αυτοαξιολόγησης. Συμμετείχαν 500 περίπου σχολικές μονάδες όλων των βαθμίδων και τύπων (Νηπιαγωγεία, Δημοτικά, Γυμνάσια, Γενικά και Επαγγελματικά Λύκεια, Επαγγελματικές Σχολές, Σχολικές Μονάδες Ειδικής Αγωγής), 6.000 εκπαιδευτικοί και 500 περίπου Σχολικοί Σύμβουλοι της Πρωτοβάθμιας και της Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Η πιλοτική εφαρμογή οδήγησε στη δημιουργία των σχετικών υποδομών της ΑΕΕ αλλά και στην οριστικοποίηση όλων των σχετικών διαδικασιών. Η σχολική μονάδα (Διευθυντής και Σύλλογος Διδασκόντων) αυτοαξιολογείται ως προς το εκπαιδευτικό έργο. Ακολουθείται η φιλοσοφία των δύο κύκλων, δηλαδή του εκπαιδευτικού σχεδιασμού και των σχεδίων δράσης. Δημιουργείται το Παρατηρητήριο της ΑΕΕ στην ιστοσελίδα του Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής (που έχει πια αντικαταστήσει το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο) και το Δίκτυο Πληροφόρησης. Ορίζεται ως σκοπός της αξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου *«η βελτίωση και η ποιοτική αναβάθμιση όλων των διαστάσεων και των παραγόντων της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Με την αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου επιδιώκεται η διαμόρφωση κουλτούρας αξιολόγησης στα σχολεία, η ενίσχυση της συνεργασίας και της συμμετοχής μεταξύ των μελών της σχολικής κοινότητας, η ενίσχυση της αυτογνωσίας και της επαγγελματικής ανάπτυξης των εκπαιδευτικών, η απόκτηση εμπειριών από στελέχη και εκπαιδευτικούς στο πεδίο της αξιολόγησης, η ανάδειξη θετικών σημείων και αδυναμιών και η ανάπτυξη δράσεων με στόχο τη βελτίωση της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου στο χώρο του σχολείου»*. Ορίστηκαν 7 τομείς και 15 δείκτες για την ΑΕΕ:

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ	
Κοινωνικά και Πολιτισμικά χαρακτηριστικά των μαθητών και του σχολείου	
A. ΔΕΔΟΜΕΝΑ	
Τομείς	Δείκτες
1. Μέσα και Πόροι	1.1. Σχολικός χώρος, υλικοτεχνική υποδομή και οικονομικοί πόροι 1.2. Στελέχωση του σχολείου
B. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ	
Τομείς	Δείκτες
2. Ηγεσία, Διοίκηση και Οργάνωση του Σχολείου	2.1. Οργάνωση και συντονισμός της σχολικής ζωής 2.2. Διαχείριση και αξιοποίηση μέσων και πόρων 2.3. Αξιοποίηση, υποστήριξη και ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού
3. Διδασκαλία και Μάθηση	3.1. Ανάπτυξη και εφαρμογή διδακτικών πρακτικών 3.2. Ανάπτυξη και εφαρμογή παιδαγωγικών πρακτικών και πρακτικών αξιολόγησης των μαθητών
4. Κλίμα και Σχέσεις στο Σχολείο	4.1. Σχέσεις μεταξύ εκπαιδευτικών-μαθητών και μεταξύ των μαθητών 4.2. Σχέσεις του σχολείου με γονείς και συνεργασίες με εκπαιδευτικούς - κοινωνικούς φορείς
5. Προγράμματα, Παρεμβάσεις και Δράσεις Βελτίωσης	5.1. Εκπαιδευτικά προγράμματα και καινοτομίες, υποστηρικτικές και αντισταθμιστικές παρεμβάσεις 5.2. Ανάπτυξη και εφαρμογή σχεδίων δράσης για τη βελτίωση του εκπαιδευτικού έργου
Γ. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	
Τομείς	Δείκτες
6. Εκπαιδευτικά Αποτελέσματα	6.1. Φοίτηση και διαρροή των μαθητών 6.2. Επιτεύγματα και πρόοδος των μαθητών 6.3. Ατομική και κοινωνική ανάπτυξη των μαθητών
7. Αποτελέσματα του Σχολείου	7.1. Επίτευξη των στόχων του σχολείου

Πίνακας 1: Οι τομείς και οι δείκτες της ΑΕΕ (2013)

Η «φιλοσοφία» της ΑΕΕ είναι να γίνεται η αξιολόγηση από κάτω προς τα πάνω (bottom-up) μέσα από συλλογικές διαδικασίες, αξιολόγηση ομοτέχνων (peer evaluation), εφαρμογή της έρευνας δράσης και θεμελίωση της ενδοσχολικής επιμόρφωσης (<http://aee.iep.edu.gr>). Κατά το πρώτο έτος εφαρμογής της ΑΕΕ (2013-2014) ο σύλλογος διδασκόντων έπρεπε να προβεί σε Γενική εκτίμηση της εικόνας του σχολείου και Ιεράρχηση προτεραιοτήτων, προκειμένου να διαμορφωθεί το Σχέδιο δράσης για την επόμενη σχολική χρονιά. Στο τέλος του σχολικού έτους συντασσόταν και υποβαλλόταν ηλεκτρονικά στην ιστοσελίδα της ΑΕΕ η Ετήσια Έκθεση Αξιολόγησης του σχολείου. Τα ερευνητικά εργαλεία που μπορούσαν να αξιοποιηθούν ήταν το Ερωτηματολόγιο, η Συνέντευξη, η Παρατήρηση, το Ημερολόγιο, η Μαγνητοφώνηση- Βιντεοσκόπηση, η Φωτογράφιση και Κοινωνιομετρικές τεχνικές.

Ν. 4142/2013: ο νόμος αυτός είναι ο νόμος σύστασης της Α.ΔΙ.Π.Π.Δ.Ε. (Αρχή Διασφάλισης της Ποιότητας στην Πρωτοβάθμια και Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση), η οποία αξιολογεί την ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου και τη δράση των εκπαιδευτικών μονάδων ως τελικός αποδέκτης όλων των ενεργειών του Ν. 3848/2010. Επίσης μετα-αξιολογεί τα συστήματα αξιολόγησης αλλά και διαμορφώνει και τυποποιεί τις διαδικασίες αξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου.

Γ. 2017- 2019

ΠΔ 79/ 2017 (επί Υπουργίας Κ. Γαβρόγλου): εδώ ο Σύλλογος Διδασκόντων αξιολογεί το εκπαιδευτικό έργο, προγραμματίζει, αποτιμά και καταγράφει τις απόψεις του και τις προτάσεις βελτίωσης σε ένα πρακτικό χωρίς ιδιαίτερες γραφειοκρατικές διαδικασίες.

Ν. 4547/2018: οι διαδικασίες επανέρχονται με τη μορφή εκθέσεων προγραμματισμού και αποτίμησης του εκπαιδευτικού έργου που συντάσσει ο Σύλλογος Διδασκόντων και υποβάλλονται και πάλι ιεραρχικά στα ΠΕΚΕΣ και στο ΙΕΠ. ΟΙ θεματικοί άξονες του άρθρου είναι τρεις: α) Σχολείο και Σχολική Ζωή, β) Λειτουργία Σχολείου και Εκπαιδευτικές Διαδικασίες, γ) Εκπαιδευτικά Αποτελέσματα, με 10 επιμέρους υποάξονες:

ΘΕΜΑΤΙΚΟΙ ΑΞΟΝΕΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΠΟΤΙΜΗΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ		
α) Σχολείο και Σχολική Ζωή	Λειτουργία Σχολείου και Εκπαιδευτικές Διαδικασίες	Εκπαιδευτικά Αποτελέσματα
αα) Σχέσεις του σχολείου με την τοπική και ευρύτερη κοινωνία	αα) Οργανωτικός σχεδιασμός για την αποδοτικότερη διοικητικά λειτουργία του σχολείου	αα) Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι
ββ) Σχέσεις των μελών της σχολικής κοινότητας στο πλαίσιο κοινών πρωτοβουλιών και δράσεων	ββ) Διδασκαλία και μάθηση σε σχέση με τις διδακτικές μεθόδους, τα Προγράμματα Σπουδών και τα διαθέσιμα εκπαιδευτικά υλικά και μέσα	ββ) Ατομική και κοινωνική ανάπτυξη μαθητών/τριών
γγ) Υλικοτεχνική υποδομή (εξοπλισμός, κτίριο, αίθουσες, ύπαρξη χώρων βιβλιοθήκης, σίτισης, εργαστηρίων, γραφείων, κ.α.) σε σχέση με την εξυπηρέτηση των αναγκών της σχολικής κοινότητας	γγ) Συνεργασία μεταξύ σχολείου και δομών υποστήριξης του εκπαιδευτικού έργου	γγ) φοίτηση και σχολική διαρροή μαθητών/τριών
	δδ) Συνεργασία μεταξύ εκπαιδευτικών και μεταξύ εκπαιδευτικών και μαθητών/τριών	

Πίνακας 2: Θεματικοί άξονες αυτοαξιολόγησης (2018)

Δ. 2020 έως Σήμερα

Ν. 4692/2020 (επί Υπουργίας Ν. Κεραμέως): οι σχολικές μονάδες αξιολογούνται και εσωτερικά από τον Σύλλογο Διδασκόντων (Αυτοαξιολόγηση) και εξωτερικά από τους ΣΕΕ (Συντονιστές Εκπαιδευτικού Έργου), με εκθέσεις που υποβάλλονται στα ΠΕΚΕΣ, στην Α.ΔΙ.Π.Π.Δ.Ε. και στο ΙΕΠ. Αξιολογείται η σχολική μονάδα ως διοικητική και εκπαιδευτική δομή και το εκπαιδευτικό της έργο μέσω Ετήσιου

Συλλογικού προγραμματισμού, Σχεδιασμού δράσεων επαγγελματικής ανάπτυξης και Ετήσιας απολογιστικής έκθεσης.

ΓΔ4/6603/20-1-2021: η εγκύκλιος κάνει λόγο και πάλι για «*συνεχή βελτίωση της ποιότητας του παρεχόμενου εκπαιδευτικού έργου σε επίπεδο σχολικής μονάδας και κατ' επέκταση στο σύνολο του εκπαιδευτικού συστήματος*» μέσω «*κινητοποίησης όλων των παραγόντων της εκπαιδευτικής κοινότητας για την ανάπτυξη δράσεων που επιδιώκουν την ισόρροπη και ολόπλευρη ανάπτυξη των μαθητών/-τριών, ανάπτυξης συνεργατικών διδακτικών και μαθησιακών πρακτικών, ενίσχυσης της αυτογνωσίας και υποστήριξης της επαγγελματικής ανάπτυξης των εκπαιδευτικών*» αλλά και με απώτερο στόχο τη «*διαμόρφωση κουλτούρας αξιολόγησης στη σχολική κοινότητα*». Αυτά γίνονται με 3 λειτουργίες, 14 άξονες και συνολικά 45 δείκτες.

Παιδαγωγική και μαθησιακή λειτουργία

1. Διδασκαλία, μάθηση και αξιολόγηση

- Προγραμματισμός διδακτικού έργου
- Εφαρμογή καινοτόμων/εναλλακτικών διδακτικών πρακτικών
- Ενίσχυση ήπιων δεξιοτήτων (soft skills) και ψηφιακών δεξιοτήτων μαθητών και μαθητριών των μαθητών/-τριών
- Υλοποίηση δράσεων για την ανάπτυξη του γλωσσικού και επιστημονικού εγγραμματοσίου
- Εφαρμογή εναλλακτικών/νοημορφών αξιολόγησης
- Ανάπτυξη εκπαιδευτικού υλικού για την υποστήριξη της διδασκαλίας των επιμέρους γνωστικών αντικείμενων
- Αναστοχασμός και ανατροφοδότηση για τη βελτίωση των πρακτικών διδασκαλίας, μάθησης και αξιολόγησης

2. Ενταξιακή εκπαίδευση Υποστήριξη μαθητών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες

- Εφαρμογή πρακτικών διαφοροποιημένης μάθησης
- Εφαρμογή εξατομικευμένων παρεμβάσεων
- Υποστήριξη για την ένταξη παιδιών προσφύγων
- **3. Πρόληψη και αντιμετώπιση σχολικής βίας και εκφοβισμού**
- Λήψη μέτρων πρόληψης και παρέμβασης
- Ενημέρωση και συνεργασία με οικογένεια
- Αξιοποίηση υποστηρικτικών δομών
- **4. Συμμετοχή του σχολείου και υποστήριξη σε δράσεις - διακρίσεις μαθητών/μαθητριών**
- Υποστήριξη των ενδιαφερόντων των μαθητών/-τριών (π.χ. σχολικές δραστηριότητες, προγράμματα, όμιλοι)
- Προετοιμασία για συμμετοχή σε σχολικούς διαγωνισμούς, σε πολιτιστικές, καλλιτεχνικές και αθλητικές δράσεις
- **5. Φοίτηση - σχολική διαρροή**
- Πρόληψη/ περιορισμός περιστασιακών απουσιών των μαθητών/-τριών
- Πρόληψη/ περιορισμός

φαινομένων διακοπής φοίτησης

- Μέριμνα για την ομαλή μετάβαση μεταξύ βαθμίδων
- **6. Σχέσεις μεταξύ μαθητών/-τριών**
- **Ενίσχυση των διαύλων επικοινωνίας και συνεργασίας μεταξύ των μαθητών/-τριών**
- Διαμόρφωση κλίματος αλληλοσεβασμού και εμπιστοσύνης
- Σεβασμός της διαφορετικότητας
- Διαμόρφωση τρόπων διαχείρισης εντάσεων και συγκρούσεων
- **7. Σχέσεις μεταξύ μαθητών/-τριών και εκπαιδευτικών**
- Έμφαση στην πρόληψη και στην τήρηση των κανόνων
- Ενίσχυση των διαύλων επικοινωνίας και συνεργασίας μαθητών/-τριών και εκπαιδευτικών
- Καλλιέργεια κλίματος σεβασμού και εμπιστοσύνης μεταξύ μαθητών/-τριών και εκπαιδευτικών
- **8. Σχέσεις σχολείου - οικογένειας**
- **Ενίσχυση των διαύλων επικοινωνίας και συνεργασίας σχολείου - οικογένειας**
- Υποστήριξη δράσεων ενημέρωσης, συνεργασίας και επιμόρφωσης γονέων για θέματα κοινού ενδιαφέροντος

Διοικητική λειτουργία

9. Ηγεσία - Οργάνωση και διοίκηση της σχολικής μονάδας

- Στοιχοθεσία και προτεραιοποίηση στόχων
- Συλλογικότητα κατά τη λήψη αποφάσεων
- Οργάνωση της ενημέρωσης εκπαιδευτικών, μαθητών/-τριών και γονέων
- Αποτελεσματική αξιοποίηση του εκπαιδευτικού προσωπικού
- Υποστήριξη της επαγγελματικής ανάπτυξης των εκπαιδευτικών
- Διασφάλιση της εφαρμογής του σχολικού κανονισμού
- **10. Διαχείριση υλικών πόρων και υποδομών**
- Κατανομή πόρων
- Προστασία και αξιοποίηση σχολικών χώρων - υποδομών
- Εκσυγχρονισμός και εμπλουτισμός υποδομών
- **11. Σχολείο και κοινότητα**
- Πρωτοβουλίες για τη διαμόρφωση δικτύων σχολείων
- Ενίσχυση σχέσεων και επιδίωξη συνεργασιών με φορείς (κοινωνικούς φορείς, πολιτιστικούς φορείς, τοπική κοινωνία κ.λπ.)
- Εξωστρέφεια και προβολή του έργου του σχολείου
- Διάχυση καλών πρακτικών

Επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών

12. Συμμετοχή των εκπαιδευτικών σε επιμορφωτικές δράσεις

- Συμμετοχή σε ενδοσχολικές επιμορφώσεις
- Συμμετοχή σε επιμορφώσεις από αρμόδιους φορείς
- Σχεδιασμός και υλοποίηση επιμορφωτικών δράσεων για επιμέρους ειδικότητες ή ομάδες ειδιοτήτων
- **13. Ανάληψη επιμορφωτικών πρωτοβουλιών του σχολείου για τη βελτίωση της διδασκαλίας, της μάθησης και της αξιολόγησης**
- Σχεδιασμός και υλοποίηση επιμορφωτικών δράσεων με τη μορφή της ετεροπαράτηρησης
- Σχεδιασμός και υλοποίηση επιμορφωτικών δράσεων σε συνεργασία με άλλα σχολεία
- **14. Συμμετοχή του προσωπικού σε άλλες δράσεις (προγράμματα Erasmus, συνεργασία με άλλα σχολεία κ.λπ.)**
- Συμμετοχή των εκπαιδευτικών σε εθνικά και ευρωπαϊκά προγράμματα (Erasmus κ.λπ.)
- Συμμετοχή των εκπαιδευτικών σε δράσεις κοινωνικού ενδιαφέροντος κ.λπ.
- Δικτύωση με άλλα σχολεία

Πίνακας 3: Θεματικοί άξονες αυτοαξιολόγησης (2021)

ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ- ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Είναι προφανές ότι η αυτοαξιολόγηση αποτελεί απαραίτητη διαδικασία για μια σχολική μονάδα και ότι είναι προτιμότερο το συμμετοχικό μοντέλο σε σχέση με το ιεραρχικό. Συμφωνούμε ότι μπορεί να οδηγήσει σε βελτίωση της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου. Ωστόσο η έρευνα της σχετικής νομοθεσίας καταδεικνύει παλινδρομήσεις ως προς την εφαρμογή της ανάλογα με τις αποφάσεις της εκάστοτε πολιτικής ηγεσίας. Ποιο είναι τελικά το «κλειδί» για την ελληνική πραγματικότητα, προκειμένου να γίνει η αυτοαξιολόγηση μια αναστοχαστική και απολύτως επιτυχημένη και καταξιωμένη στη συνείδηση των εκπαιδευτικών πρακτική; Απαιτείται «κουλτούρα αυτοαξιολόγησης» και συνεχής ενημέρωση/ επιμόρφωση για τις τρέχουσες εξελίξεις και όχι περιττή γραφειοκρατία. Να φτάσουμε δηλαδή σε τέτοιο επίπεδο ωριμότητας που να δικαιώσουμε την ρήση του MacBeath (2005: 160): «*Η ώριμη αυτοαξιολόγηση είναι ενσωματωμένη στη ζωή του σχολείου, είναι τόσο αυτονόητη που έχει γίνει αόρατη*».

Αναφορές

- Ball, S. J., Bowe, R. & Gold, A. (1992). *Reforming education & changing school: case studies in policy sociology*. London- New York: Routledge.
- Deming, W. E. (1986). *Out of the Crisis*. Cambridge, Massachusetts: The MIT Press.
- Gale, T. (1999). Policy Trajectories: treading the discursive path of policy analysis, *Discourse: Studies in the Cultural Politics of Education*, 20:3, 393-407, DOI: 10.1080/0159630990200304. Ανακτήθηκε στις 18/1/2022.
- Janssens, F. J. G., & van Amelsvoort, H. W. C. H. (2008). School self-evaluations and school inspections in Europe: an exploratory study. *Studies in educational evaluation*, 34(1), 15-23. <https://doi.org/10.1016/j.stueduc.2008.01.002>. Ανακτήθηκε στις 18/1/2022.
- Nevo, D. (2001) School Evaluation: Internal or External? *Studies In Educational Evaluation* 27 (2. DOI: 10.1016/S0191-491X(01)00016-5.
- Γκότοβος, Α. (1986). *Η λογική του υπαρκτού σχολείου*. Αθήνα: Σύγχρονη Εκπαίδευση.
- Κασσωτάκης, Μ. (2013). *Η αξιολόγηση της επίδοσης των μαθητών. Θεωρητικές προσεγγίσεις και πρακτικές εφαρμογές*. Αθήνα: Γρηγόρη.
- Κασσωτάκης, Μ. (1992). *Το αίτημα της αντικειμενικής αξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου και τα προβλήματά του. Αξιολόγηση του Εκπαιδευτικού Έργου – Βασική κατάρτιση και επιμόρφωση των εκπαιδευτικών*. Αθήνα: Εκδοτικός Όμιλος Συγγραφέων – Καθηγητών.
- Λιάκου, Ε. (2013). *Η πιλοτική εφαρμογή του προγράμματος «Αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου – διαδικασία αυτοαξιολόγησης» στη δημοτική εκπαίδευση: μια μελέτη περίπτωσης*. Διπλωματική εργασία- Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας ΠΤΔΕ- Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών «Οργάνωση και Διοίκηση της Εκπαίδευσης». <https://ir.lib.uth.gr/xmlui/bitstream/handle/11615/41566/11660.pdf?sequence=1&isAllowed=y>. Ανακτήθηκε στις 19/1/2022.
- MacBeath, J., Jacobsen, L., Meuret, D., Schratz, M. (2005). *Η αυτοαξιολόγηση στο ευρωπαϊκό σχολείο: πώς άλλαξαν όλα*. Μετάφραση: Μαρία Δεληγιάννη. Αθήνα: Μεταίχμιο.
- Μαντάς Π., Ταβουλάρη Ζ., Δαλαβίκας Θ. (2009). Αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου. *Επιθεώρηση Εκπαιδευτικών Θεμάτων*, 15: 195-207. <http://www.pi-schools.gr/download/publications/epitheorisi/teyxos15/195-209.pdf>. Ανακτήθηκε στις 5/1/2022.
- Πασιάς, Γ., Λάμνιαν, Κ., Ματθαίου, Δ., Δημόπουλος, Κ. Παπαχρήστος, Κ., & Μερκούρης, Σ. (2012). *Η αυτοαξιολόγηση με μια ματιά*. Αθήνα: ΥΠΑΙΘΠΑ/ ΙΕΠ. Υλικό από την ιστοσελίδα «Το παρατηρητήριο της ΑΕΕ»: <http://aee.iep.edu.gr>.

Παράρτημα: Νομοθεσία

Ν. 1304/82: *Για την επιστημονική - παιδαγωγική καθοδήγηση και τη διοίκηση στη Γενική και τη Μέση Τεχνική - Επαγγελματική Εκπαίδευση και άλλες διατάξεις*.

Ν. 1566/85: *Δομή και λειτουργία της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και άλλες διατάξεις*.

ΠΔ 320/ 1993: *Αξιολόγηση του έργου των εκπαιδευτικών και του εκπαιδευτικού έργου στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση.*

Ν. 2525/ 97: *Ενιαίο Λύκειο, πρόσβαση των αποφοίτων του στην τριτοβάθμια εκπαίδευση αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου και άλλες διατάξεις.*

ΥΑ Δ2/1938/26-2-1998: *Αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου και των εκπαιδευτικών.*

Ν. 2986/2002: *Οργάνωση των περιφερειακών υπηρεσιών της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου και των εκπαιδευτικών, επιμόρφωση των εκπαιδευτικών και άλλες διατάξεις.*

Γ1/37100/31-3-2010: *Αυτοαξιολόγηση της σχολικής μονάδας.*

Γ1/50313/5-5-2010: *Αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου της σχολικής μονάδας.*

Ν. 3848/2010: *Αναβάθμιση του ρόλου του εκπαιδευτικού - καθιέρωση κανόνων αξιολόγησης και αξιοκρατίας στην εκπαίδευση και λοιπές διατάξεις.*

Γ1/30972/15-5-2013: *Αξιολόγηση του Εκπαιδευτικού Έργου της Σχολικής Μονάδας – Διαδικασία Αυτοαξιολόγησης.*

Ν. 4142/2013: *Αρχή Διασφάλισης της Ποιότητας στην Πρωτοβάθμια και Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση (Α.ΔΙ.Π.Π.Δ.Ε.).*

ΠΔ 79/ 2017: *Οργάνωση και λειτουργία νηπιαγωγείων και δημοτικών σχολείων.*

Ν. 4547/2018: *Αναδιοργάνωση των δομών υποστήριξης της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και άλλες διατάξεις.*

Ν. 4692/2020: *Αναβάθμιση του Σχολείου και άλλες διατάξεις.*

ΓΔ4/6603/20-1-2021: *Συλλογικός προγραμματισμός, εσωτερική και εξωτερική αξιολόγηση των σχολικών μονάδων ως προς το εκπαιδευτικό τους έργο.*